

**SAĞLIK BAKANLIĞI WEB TABANLI MERKEZİ
MUHASEBE KAYIT ve İSTATİSTİK MODÜLLERİNİN
HASTANELERDE KURUMSAL YÖNETİM İŞLEVLERİ
AÇISINDAN DEĞERLENDİRMESİ**

**THE ASSESSMENT OF WEB-BASED CENTRAL
REGISTRY MODULES OF HEALTH MINISTRY IN
TERMS OF ACCOUNTING SYSTEM AND CORPORATE
MANAGEMENT SYSTEM IN HOSPITALS**

Yrd.Doç.Dr.Ferhat SAYIM*
Tarık ORHAN**

ÖZET

Sağlık kurumları faaliyetlerini yerine getirirken geniş bir işgücünden yararlanır. Farklı birimlerde farklı uzmanlık alanlarında kişiler yer alır. Bunların görevlerinin etkileşimi ve eşgüdümü ile kurulmuş bir organizasyon karşımıza çıkar. Çalışanların geniş bir alanda uzmanlaşmıştır. Sağlık kurumlarında personelin organizasyon içindeki rollerin etkin ve verimli şekilde oturtulması gerekmektedir. Bunun için uygun bir yönetim anlayışının oluşması gerekmektedir.

Son yıllarda, sağlık kurumlarında verilen sağlık hizmetlerinde ve organizasyon yapılarında hızlı bir değişim göze çarpmaktadır. Sağlık kurumu yöneticileri ve organizasyondaki tüm bireyler, sağlık kurumlarının geleceğini şekillendirmek ve değişimi yönlendirebilmek için, yönetim ve organizasyon biliminin ilkelerine dönük olarak kendilerini yenilemektedir.

Sağlık kurumlarındaki yöneticilerin de kurumsallaşmak için temel fonksiyonları yerine getirmeleri gerekmektedir. Bu fonksiyonlar; planlama, örgütlenme, yöneltme, kontrol ve karar alma olarak belirtilebilir. Bu amaçlara ne kadar ulaşılabildiğini belirlemek için maliyetlerin belirlenmesi önemli hale gelmektedir. Maliyetlerin ve çıktıların belirlenmesi çok iyi işleyen bir muhasebe ve kontrol sistemini gerektirmektedir.

Bu çalışmada, sağlık kurumlarında merkezi web muhasebe ve diğer kayıt modüllerinde yönetimin genel kabul görmüş işlevlerinin yeri incelenmektedir. Çalışmada Sağlık Bakanlığının web sitesi üzerinden kullanıma sunduğu yönetim modüllerinin hangi amaçlarla kullanıldığı araştırılmakta ve bu modüllerin hangi yönetim işlevlerini yerine getirdiğine dair teorik analiz yapılmaktadır.

* Yalova Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi İşletme Bölümü

** Yalova Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi İşletme Bölümü Yüksek Lisans Programı

ABSTRACT

Health institutions benefit from a wide range of labor when carrying out their activities. Persons located in different units in different areas of expertise. An established organization with can present interaction and coordination of these tasks. Staff specializes in a wide area. Health care personnel need to be posited as efficient and productive roles within the organization. For this, the formation of an appropriate management approach is required.

In recent years, the health institutions and health care are rapidly changing organizational structures. Health agency managers and all individuals in the organization renew themselves as to principles of the science of management and organization for change management or shaping the future of health care institutions.

Managers of health institutions have to satisfy the basic functions for the institutionalized. These functions are planning, organizing, directing, controlling and decision-making as specified. To determine how much reaches these goals is becoming important to determine the costs. Determination of costs and outcomes requires well-functioning system of accounting and control.

In this study, the place of management functions studied in the central accounting and other records web modules in the health institutions. Management modules are available via the web site offered by the Ministry of Health investigated the purposes for which used. And theoretical analysis of these modules is done which fulfills the functions of government.

Muhasebe, Kurumsal Yönetim, Sağlık Ekonomisi
Management Functions, Corporate Governance, Health Economics, Health web record system,

1 GİRİŞ

Bugün gerek ülkemizde gerekse uluslar arası boyutta yaygın olarak kullanılan sağlığın tanımı, Dünya Sağlık Örgütü'nün(World Health Organization-WHO) kuruluş yasasında yer alan tanımdır. Buna göre; sağlık hastalık ve sakatlığın olmayışı değil, bedensel, ruhsal ve sosyal yönden tam iyilik halidir. Sağlık kurumları sağlık hizmeti üretmek amacıyla üretim faktörlerini bir örgüt ve yönetim gücüyle bir araya getirir. Sağlık kurumları; sağlığın korunması ve geliştirilmesi, hastalıkların tanısı tedavisi ve tıbbi rehabilitasyonu hizmetlerini sunmak amacıyla kurulan ve yönetilen; kamuya, tüzel ve özel kişilere ait bütün birimler olarak tanımlanmaktadır. Sağlık kurumları, bir toplumda devlet ve devlete bağlı üniversiteler, belediyeler gibi kamu idareleri ile askeri kurumlar tarafından da işletilebilir. Bu yönden sağlık sektörü karma bir sektördür.

Sağlık kurumları faaliyetlerini yerine getirirken geniş bir işgücünden yararlanır. Farklı birimlerde farklı uzmanlık alanlarında kişiler yer alır. Bunların görevlerinin etkileşimi ve eşgüdümü ile kurulmuş bir organizasyon karşımıza çıkar. Çalışanların geniş bir alanda uzmanlaşmıştır. Sağlık kurumlarında personelin organizasyon içindeki rollerin etkin ve verimli

şekilde oturtulması gerekmektedir. Bunun için uygun bir yönetim anlayışının oluşması gerekmektedir.

Son yıllarda, sağlık kurumlarında verilen sağlık hizmetlerinde ve organizasyon yapılarında hızlı bir değişim göze çarpmaktadır. Sayıları giderek artan sağlık kurumları, sunulan hizmetin kalitesi ve maliyeti ile birbiriyle rekabet etmektedir. Bu nedenle, sağlık kurumu yöneticileri ve organizasyondaki tüm bireyler bazen sağlık kurumlarının geleceğini sekiendirmek için bazen de değişime karşı koyabilmek amacıyla yönetim ve organizasyon biliminin ilkelerine dönük olarak kendilerini yenilemektedir.

Bu yenilik elbette çalışma alanında konuyla ilgili daha fazla bilgi sahibi olmakla sağlanır. Gerek kurum yöneticileri gerekse organizasyondaki diğer bireyler işi etkin ve verimli yaparak işletmenin amacına daha kolay ulaşmasını sağlamak durumundadır. Sağlık kurumlarındaki yöneticilerin de kurumsallaşmak için temel fonksiyonları yerine getirmeleri gerekmektedir. Bu fonksiyonlar; planlama, örgütleme, yöneltme, kontrol ve karar alma olarak belirtilebilir. Bu amaçlara ne kadar ulaşılabilmiş olduğunu belirlemek için maliyetlerin belirlenmesi önemli hale gelmektedir. Maliyetlerin ve çıktılarının belirlenmesi çok iyi işleyen bir muhasebe ve kontrol sistemini gerektirmektedir.

2 SAĞLIK HİZMETLERİ

Sağlık hizmetleri, sağlık kurumlarının temel ürünü niteliğindedir. Sağlığın korunması ve geliştirilmesi, hastalıkların tanısı, tedavisi ve tıbbi rehabilitasyon hizmetlerini ifade eder. Sağlık hizmetleri hastaların talebi üzerine ve kurumun üstlendiği amacı yerine getirebilmesi için sunulur. Sağlık hizmetlerine olan talep herhangi bir unsura bağlı değildir. Sağlık Hizmetleri; iş gücünün, madde/malzemenin ve maddi kaynakların yapılandırılmış bir ortamda bir araya getirilmesi sonucunda hastalara sunulabilir.

Sağlık hizmetleri, genel olarak üç sınıfta toplanabilmektedir;

- Koruyucu Hizmetler
- Tedavi Edici Hizmetler
- Rehabilitate Edici Hizmetler

Ancak bu üçlü ayrıma bir dördüncü unsur olarak “Sağlığın Geliştirilmesi Hizmetleri” de eklenebilmektedir (Kavuncubaşı, 2000, s. 34).

2.1 Sağlık Kurumları

Sağlık kurumları, sağlık hizmeti üretmek amacıyla üretim faktörlerini bir örgüt ve yönetim gücüyle bir araya getiren ekonomik birimdir.

Örgütlenme Açısından Sağlık Kurumları:

- Devlet Hastaneleri
- Kar amacı gütmeyen özel vakıf hastaneleri

- Özel Hastaneler; Kar edip vergi verirler.

Sağlık kurumları; sağlığın korunması ve geliştirilmesi, hastalıkların tanısı-tedavisi ve tıbbi rehabilitasyonu hizmetlerini sunmak amacıyla kurulan ve yönetilen; kamuya, üniversitelere, tüzel ve özel kişilere ait olabilen bütün birimler olarak tanımlanabilir. Bir sağlık kurumu olarak hastane; esas olarak hastaların tanı ve tedavisinin ilk başvurduğu hekim tarafından sağlanmadığı durumlarda, hastanın sevk edildiği ve hekim tarafından hastaya tanı-tedavi ve tıbbi rehabilitasyon hizmeti verilen her türlü yataklı sağlık kuruluşunu ifade etmektedir.

Sağlık sektöründeki kurumlar hem kamu yatırımları hem de kişisel girişimler olabilmektedir. Sağlık kurumları, devlet ve devlete bağlı üniversiteler, belediyeler gibi kamu idareleri ile askeri kurumlar tarafından yönetilebileceği gibi gerçek kişiler veya onların oluşturacağı bir grup girişimci tarafından da işletilebilmektedir. Bu nedenle, sağlık sektörü sahiplik noktasında karma bir sektördür. Ancak ülkemizde son yıllardaki reform çalışmalarıyla özellikle kamu hastanelerinin sahipliğindeki dağılımın giderilmesine çalışılmıştır.

Hastane yönetimi açısından bakıldığında, hastanelerin sadece tıbbi hizmetleri sunan fiziki mekânlar olmadığı, aksine refah düzeyi, tüketim alışkanlıkları, bireylerin eğitim durumu, aile yapısı, kültürel düzeyi, sağlık sisteminin yapısı, sosyal güvenlik, siyasal sistem, sağlık politikaları gibi birçok bireysel, çevresel ve üst sisteme ait faktörün etkisine açık bir sistem olduğu görülmektedir (Kurtulmuş, 1998, s. 232).

Sağlık kurumları; genellikle, kâr amacı taşıyıp taşımadıklarına genel amaçlı veya uzmanlık alanına sahip olmasına, hastaların yatma süresine göre sınıflandırılabilir. Bunun yanı sıra sağlık kurumları verdikleri tedavi edici sağlık hizmetine göre de sınıflandırılabilir.

İşletme devamlılığını sağlamak için işletme finansmana ihtiyaç duyar. Bu fonlar finansal piyasalardan;Yabancı; ya da Öz kaynak şeklinde tedarik edilebilir. (Köse, 2008, s. 13). Sağlık kurumlarının finansmanı ülkemizde ve bir çok ülkede kamu ağırlıklı olarak yürütülmektedir. Sağlık harcamaları için yapılan harcamalara da bakıldığında finansmanın büyük oranda açıklarını merkezi bütçenin kapattığı Sosyal Güvenlik Kurumu tarafından sağlandığı görülmektedir.

2.2 Sağlık Kurumlarının Organizasyon Yapısı

Hastaneler de diğer bütün işletmeler gibi çeşitli üretim faktörlerini bir araya getirerek diğer anlamda organize ederek hizmet üretmekte tatmin sağlamak suretiyle fayda üretmektedirler. İşletmeler ürettikleri hizmetin çeşitlerine göre ve bu hizmeti sunma şekillerine göre çeşitli organizasyonel farklılıklar ya da ayrımlara sahip olabilmektedir. Sağlık kurumlarının organizasyonundaki farklar çeşitli kaynaklar ve kurum yapıları incelendiğinde şu şekilde ele alınabileceğini düşünüyoruz.

- İşgücü sayısı ve çeşitliliği geniştir

- Çok farklı bölümler, çok farklı uzmanlıklar, görev tanımı ve unvanlara ait fonksiyonların bir araya gelmesi ile karmaşık bir organizasyon yapısından bahsedilebilir.
- Karmaşık organizasyonda en önemli kişiler hekimler olarak karşımıza çıkmaktadır. Hekimler organizasyonun idari görev dışında da ayrıcalıklı elemanlarıdır.
- Hizmet sunan elemanların dahil olduğu görev tanımları ve unvanların birçoğunda kanunlarla belirlenmiş eğitim, diploma ve sertifika zorunlulukları vardır. Hekim, hemşire, diş hekimi, fizik tedavi uzmanı, sağlık memuru, ebe vb.
- Uzmanlaşma ve karmaşık yapı, üretilen hizmetin bir bütün halinde başarılı sunumu için, birimlerin birbirine desteğini zorunlu kılmaktadır. Görev ve rollerin etkin şekilde yerine getirilmesi diğer birimlerin ve rollerin desteğine bağlı olabilmektedir.
- Sağlık kurumlarının ürünlerinin standart ve tekdüze bir ürün olmaması nedeniyle hekimler ve diğer çalışanlar, farklı uzmanların bazen de farklı kurumların görüşüne başvurmak zorunda kalabilmektedir.
- Ulusal sağlık sistemleri dinamik bir yapıya sahiptir. Sürekli değişmektedir. Özellikle son yıllarda sağlık yöneticilerinin ve çalışanlarının değişim dinamiklerini ve işletme bilimine ilişkin yönetim organizasyon ilkelerini daha fazla takip etmeleri gerekmektedir.
- Sağlık kurumlarının hedeflere ne kadar ulaşıldığına dair ölçümler için sağlam bir muhasebe sistemi ve maliyet muhasebesi sistemi kurulması gerekmektedir.

3 GENEL OLARAK KURUMSAL YÖNETİM

Bir bilim dalı ve uygulama alanı olan yönetimin temel özelliği, çeşitli disiplinler tarafından geliştirilmiş bilgilerin ve analitik yöntemlerin birleştirilerek uygulanmasıdır (Mucuk, 1989, s. 121). Yönetim, işletmenin üst hiyerarşik kadroları arasında güç ilişkisi ve dengeleri ile ilişkisidir. (Eren, 2005, s. 43).

Yönetimin özelliği evrensel olmasıdır. Her organizasyon ve örgütte bir takım planlamalar yapılarak kararlar alınır, insanlar ve faaliyetler belirli amaçları gerçekleştirmeye yönetilir ve bu çabalar değerlendirilir. Tarım işletmeciliği, hastane yönetimi, bir sanayi işletmesi veya bir pazarlama şirketinin yönetimi söz konusu olabilir (Mucuk, 1989, s. 121).

Yönetim, bir örgütün amaçlarına ulaşmak üzere örgütsel kaynakların (emek, para, arazi, makine-malzeme, bilgi ve zaman) dengeli bir şekilde planlanması, örgütlenmesi, yönetilmesi ve denetlenmesi sürecidir (Tuncer, 2009, s. 137).

Yönetim kavramı en geniş anlamıyla; amaçların etkili ve verimli bir biçimde gerçekleştirilmesi için bir insan grubunda işbirliği ve koordinasyon sağlamaya yönelik çalışmaların tümünü ifade eder. Yönetimin asıl fonksiyonu; ekonomik bir amaca yönelik parasal, mekanik ve işgücünden oluşan kaynakların en uygun biçimde yönlendirilmesi ve idare edilmesidir. (Alpungan O. , 1993, s. 159).

Kurumsal yönetim uygulamalarının şirketler ve ülke açısından önemli yararları bulunmaktadır. Konuya şirketler açısından bakıldığında, kurumsal yönetim kalitesinin yüksek olması düşük sermaye maliyeti, finansman imkânlarının ve likiditenin artması, krizlerin kolay atlatılmasını sağlar. Konuya ülke açısından baktığımızda ise iyi kurumsal yönetim, ülkenin imajının yükselmesi, sermayenin yurt dışına çıkmasının önlenmesi, kaynakların daha etkin bir şekilde dağılması, yüksek refahın sağlanması ve sürdürülmesi anlamına gelmektedir (Sermaye Piyasası Kurulu, 2005).

Kurumsallaşma işletmede faaliyetlerin nasıl yapılacağına belirlenip, süreçlerin kişilerden bağımsız hale getirilmesi amacıyla organize edilmiş, yerleşmiş, kabul edilmiş ve prosedürleri belirlenmiş süreçler topluluğu olarak tanımlanabilmektedir. Süreçler şu şekilde sıralanabilir:

- Faaliyeti planlama,
- Örgütsel yapılanma,
- Görev, yetki ve sorumlulukları tanımlama,
- Temel faaliyetlere ilişkin ana ve alt iş süreçlerini belirleme,
- Prosedür oluşturma,
- Kontrol etme (İç Kontrol).

Kurumsal yönetim yaklaşımlarından, eşitlik, şeffaflık, hesap verilebilirlik ve sorumluluk kavramları olmazsa olmaz kavramlardır. Sağlık işletmeleri de bu kavramlara ve yaklaşımlara uyarak kurumsallaşmaktadır.

Şirketin üst yönetimin yönetilmesi şeklinde de ifade edilebilen kurumsal yönetim ise, işletmelerin stratejik yönetimi ve yönlendirilmesi ile görevli ve sorumlu üst yönetimin bu görev ve sorumluluklarını yerine getirirken, işletme üzerinde kendilerini belirli nedenlerle hak sahibi gören pay sahipleri, çalışanları, tedarikçi müşteri ve diğer toplumsal kurumlarla olan ilişkileri kapsamaktadır. Üst yönetimin işletmenin hak ve sahiplerinin çıkarları ve amaçları dahilinde yapılıp yapılmadığının, hazırlanan stratejilerin bu misyon ile örtüşüp örtüşmediğinin, uygulamaların doğru yönde yapılıp yapılmadığının izlenmesi ve kontrol edilmesi, kurumsal yönetim kavramının konusu içinde yer almaktadır (Ülgen & Mirze, 2004, s. 422).

Kurumsal Yönetim prensiplerinin neler olduğu ise uluslararası ilk defa, OECD tarafından belirlenmiş ve tüm dünyada kabul görmüştür. OECD’ce benimsenen kurumsal yönetim prensipleri, kurum içinde yönetim kurulu, idareciler, pay sahipleri ve diğer paydaşlar şeklinde farklı gruplar

arasındaki hakların ve görevlerin dağılımını ortaya koymuştur (Karayel, 2006, s. 4).

3.1 Yönetim İşlevleri

Yönetimin işlevleri, genellikle 5'li bir ayrımla ifade edilmektedir;

- Planlama
- Örgütlenme
- Yönelme
- Koordinasyon
- Kontrol

Bunlar şu şekilde tanımlanabilir.

3.1.1 Planlama

Planlama en geniş anlamıyla, geleceğe yönelik olarak yapılacak işleri, tutulacak yolları ve davranış biçimlerini önceden saptama işidir. Bir amacı gerçekleştirmek için en iyi davranış biçimini seçme ve geliştirme niteliği taşıyan bilinçli bir süreç olarak tanımlanmaktadır. (Alpungan O. , 2003, s. 161).

Planlama, bir örgütün amaçlarının gerçekleştirilmesi için gereken girdilerin sağlanma ve kullanılma yollarını, yapılacak işleri ve izlenecek yolları karşılaştırma sürecidir. (Başaran, 2000, s. 220).

Yapılan sabit sermaye yatırımlarının büyüklüğü ile sağlık hizmeti ve talebine ilişkin bir takım belirsizlikler etkin bir merkezi ve yerel planlamayı gerektirmektedir. Sağlık kurumlarının dağılımından, tanı ve tahlil cihazlarının dağılımına, insan kaynağının planlanmasından, ilaç ecza depolarının dağılımı, sağlık kurumlarına ulaşımına kadar hemen her süreç merkezi ve yerel planlamaya ihtiyaç duymaktadır.

3.1.2 Örgütlenme

Örgütlenme için planlanan kurumsal amaçları yerine getirebilmek için kurum mensuplarının ve diğer ilgililerin amaçlar etrafında buluşturulması ve etkin görev dağılımının bulunması faaliyeti olarak görülebilir.

Örgütlenme planlamada saptanmış olan amaçlara en kısa zamanda ve en az caba harcayarak ulaşmak için yapılan çalışma olarak tanımlanabilir. Bu arada akla gelen ilk soru, örgütlemenin neyi amaçladığıdır. Başka deyişle, örgütlenme ile hangi noktaya ulaşılacak istenmektedir. Ticaret, endüstri ve hizmet işletmeleri örgütlenme faaliyetlerinden yararlanmaktadır. (Alpungan O. , 1993, s. 174). Sağlık kurumları hizmet işletmesi olarak çok çeşitli girdilerle çok çeşitli türde çıktılar üretirler. Bu durum örgütlenme işlevine olan ihtiyacı arttırmaktadır.

Örgütlenme; ekipten istenilen performansın sağlanabilmesi yönetimin ekip kuruluşundan sonra gerekli yapısal düzenlemeleri yapmaları ve yetki verilen diğer bir ifadeyle güçlendirilmiş ekip yapısı kurmaktır. Ekip

amaçlarına ulaşmak için hangi görevlerin yerine getirilmesi gerektiğini bu görevleri başarmının en etkin yolunun ne olduğunu ve bu görevlerin kimler tarafından yerine getirileceği konusunda ortak karar almalarıdır. (Akşit, 2008, s. 95). İnsan kaynağı ve hizmet türlerine ilişkin çeşitliliğin çok fazla olduğu sağlık sektöründeki kurumların başarısında örgütlenme işlevinin öneminin diğer kurumlardakinin üstüne çıktığından bahsedilebilir.

3.1.3 Yönelme

Yönelme planlama ve örgütlemeyi, kurulan düzenin çalıştırılmasına, başka bir anlatımla örgütün harekete geçirilmesine sıra gelir. Yani, yönetici planını yaptıktan ve örgütünü oluşturduktan sonra harekete geçmeye hazır demektir. Bu işi yerine getirecek olan yönetim işlevi, yönettir (Alpungan O. , 1993, s. 196).

Yönelme, bireylerin planlarla uyum içinde iş görmelerini sağlama çabasıdır. Yönelme örgütün amaçlarının gerçekleşmesi için bireylere iş verme, onlara yol gösterme faaliyetidir. Yöneticinin astlarının faaliyetlerini etkilemesi ve onlara ne yapmaları gerektiğini bildirmesiyle ilgilidir (Ünsalan, 2008, s. 115). Sağlık kurumları oldukça dinamik bir yapıda çalışmaktadır. Sürekli olarak yeni, tıbbi, adli, idari ve hukuki vakalarla karşı karşıyadır. Bu dinamiklik içerisinde yönetimin yönettir işlevine sürekli ihtiyaç duyulmaktadır.

3.1.4 Eşgüdüm (Koordinasyon)

Koordinasyon; bir işbirliği sistem ve mekanizması olarak tanımlanabilir. Yani koordinasyon bir işletmenin düzenli ve sürekli çalışabilmesi için amaçlar, faaliyetler, organlar ve bireyler arasında uyum ve işbirliğinin sağlanmasıdır. (Akyay, 2009, s. 135).

Koordinasyon, işletmenin amaçlarına ulaşabilmesi için çalışanların çabalarının uyumlaştırılması, ahenkleştirilmesidir. Başka bir ifade ile koordinasyon, isin daha etkili bir şekilde yapılabilmesi için isin en uygun zamanda, en uygun şekilde ve en uygun araç-gereç ile yapılması ve çalışanlar arasında uyum ve işbirliğinin sağlanmasıdır (Tengillimoğlu, 2009, s. 124).

Eşgüdüm (Koordinasyon);yönetimde eşgüdümleme, insanların çabalarını birleştirmeyi, zamansal olarak birbiri arkasına gelmelerini ve iç içe geçip, kenetlenerek birbirlerini bütünlemelerini sağlamaktadır (Alpungan O. , 1993, s. 204). Tıbbi hizmetler çoğunlukla acil vakalarla dolu olduğu için eşgüdüm işlevi organizasyonun bütüncül başarısını ifade edebilmektedir. Ünitelerin dışında kurumsal performans ölçümünde eşgüdüm, sağlık kurumları için oldukça hayati bir işlev olarak karşımıza çıkmaktadır.

3.1.5 Kontrol

Kontrol mevcut durumun planlanan durumla ya da genel kabul görmüş “normal durum”larla karşılaştırılması olarak görülebilir. Bu durumda karşılaştırmanın yapılabilmesi için en az iki hususun bilinmesi gerekmektedir. Bunlardan birincisi, olması gereken veya gerçekleşmesi istenen uygulama, durum ikincisi de gerçekleşen, yani ulaşılan elde edilen

sonuca ilişkin tespit ve veriler. Kontrol bazen denetim olarak ta tanımlanabilmektedir.

Plan olmaksızın denetim işlevinden söz edilmez. İşletmenin olarak nereye ulaşmak istediğimiz bir kararlar ve amaçlar bütünü içinde planlama işlevi tarafından belirlenir. Gösterilen bu amaçlara ne ölçüde ulaştığımız ya da ulaşamadığımız ve nerede bulunduğumuz ise denetim işlevi tarafından belirlenir. (Sabuncuoğlu, 2005, s. 199).

Sağlık harcamalarının büyüklüğü ve toplumsal yaygınlığı bu kurumları halk nezdinde sürekli göz önünde tutmaktadır. Açıklanan planlara ve yapılan düzenlemelere kurumların uyup uymadığı, hedeflere ulaşıp ulaşılmadığı hem mali açıdan hem de performans ölçümleri açılarından sürekli denetime ihtiyaç duymaktadır.

4 SAĞLIK BAKANLIĞI WEB SİTESİ ÜZERİNDEN YÜRÜTÜLEN UYGULAMALARIN HASTANELERDE KULLANIMI VE ALGILANIŞINA DAİR İNCELEME

Öncelikle Sağlık Bakanlığının web sitesi incelenmiş ve aşağıdaki uygulamaların sağlık kurumları için hizmete sunulduğu görülmüştür.

- Ağız Diş Sağlığı Bilgi Formları
- Aile Hekimliği Bilgi Sistemi
- Birim Performans Takip Sistemi
- Birinci Basamak Ek Ödeme Takip Sistemi
- Çekirdek Kaynak Yönetim Sistemi
- Doküman ve Is Akis Yönetim Sistemi
- Doktor Bilgi Bankası
- Döner Sermaye Bütçe Uygulaması
- E-Eğitim
- H1N1 İcmal Programı
- Hasta Hakları
- Hastane Bilgi Formları
- İhaleler
- İlaç ve tıbbi Cihaz Ulusal Bilgi Bankası
- İlçe Hastaneleri Bilgi Formları
- İşçi Sayısı Tespit Sistemi
- Karar Destek Sistemleri
- Kamu Hizmet Envanter Veri Giriş Programı
- Özel Poliklinik Bilgi Formları
- Özel Tıp ve Dal Merkezleri Bilgi Formları

- Özürlüler Veri Bankası
- Personel Bilgi Sistemleri
- Tek Düzen Muhasebe Sistemi
- Yeni Doğan İşitme Taraması
- Yeşil Kart Bilgi Sistemi
- Yeşil Kart Tahakkuk Bilgi Sistemi
(<http://www.saglikbakanligi.gov.tr>, 2010)

Bu uygulamalarla ilgili Yalova ilinden 1 devlet hastanesi, İstanbul ilinden 2 adet Kamu Eğitim Araştırma Hastanesi yetkilileriyle görüşmeler yapılmıştır. Ayrıca bu hastanelerden birine finansal danışmanlık hizmeti vermiş bir danışmanla da görüşmeler yapılmıştır. Bu görüşmelerden elde edilen bilgiler ve her bir modülün hizmet ettiği yönetim işlevlerine ilişkin değerlendirmelerimiz aşağıda sunulmuştur.

Modül	Hastanede hangi unvanlar yetkilendiriliyor?	Kimler kullanıyor?	Pratik yararları nelerdir ya da kullanımı nasıldır ?
Hizmet ettiği yönetim fonksiyonlarına ilişkin değerlendirme			
1-Ağız Dış Sağlığı Bilgi Formları	Diş Doktoru ve Müdür Yardımcısı	Yetkili bilgi işlemciler ve müdür yardımcıları sistemi kullanıyor	Tedavi olan hastaların tedavi aşamaları ilgili yerlere fatura edilerek takibi yapılıyor.
Bu modül ifade edilen bu işlevi ile devrede olduğu müddetçe muhasebe belgelerinin işlenmesi süreçlerine önemli bir katkı sağlamaktadır. Bu yönüyle muhasebe departmanının örgütleme işlevine katkı sağlamaktadır. Girilen verilerin işlenmesi ile de eşgüdüm ve kontrol işlevlerine hizmet edecektir.			
2-Aile Hekimliği Bilgi Sistemi	Doktor ve İlgili Müdür Yardımcıları	Doktor. 3500–4000 hastanın Aile Hekimleri tarafından yapılıyor	Aile hekimliği uygulamalarına yönelik bir modül. Çeşitli özür grubundaki hastaların bilgi girişi ve takibi de söz konusu. Aile hekimliği sistemi uygulamaları çeşitli şekillerde yaygınlaşmaktadır.
Hastaların sayısal dağıtımı açısından planlama, örgütleme, eşgüdüm işlevlerine hizmet edecektir. Ayrıca tanıya dayalı istatistik sistemleri ile merkezi yöneltme ve planlama faaliyetlerinin etkinliğinin artması sağlanabilecektir. Merkezi yatırım ve programların fayda maliye analizlerinin etkinleştirilmesine yönelik olarak modülün geliştirilebileceğini değerlendiriyoruz.			

Modül	Hastanede hangi unvanlar yetkilendiriliyor?	Kimler kullanıyor?	Pratik yararları nelerdir ya da kullanımı nasıldır ?
Hizmet ettiği yönetim fonksiyonlarına ilişkin değerlendirme			
3-Birim Performans Takip Sistemi	Başhekim yardımcısı	Bilgi işlemciler	Çalışanların ve Doktorların performansı ölçülerek döner sermaye payları hesaplanıyor ve giriliyor.
Performans sisteminin bir parçası olması yönüyle yöneltme ve eşgüdüm işlevinden bahsedilebilir. Ayrıca hesaplamaların şeffaflığını artırması yönüyle de kontrol işlevine destek vermektedir.			
4-Birinci Basamak Ek Ödeme Takip Sistemi	Sayman ve İlgili Müdür yardımcısı	Muhasebe birimi	Birinci basamak sağlık kurumlarındaki personelin ek ödemelerinin hesabına ilişkin modül.
Performans sisteminin bir parçası olması yönüyle yöneltme ve eşgüdüm işlevinden bahsedilebilir. Ayrıca hesaplamaların şeffaflığını artırması yönüyle de kontrol işlevine destek vermektedir. Yine birinci basamak sağlık kurumlarının verdikleri hizmetler hastanelerinkine oranla biraz daha standart ve homojen oldukları için sistemden elde edilen veriler planlama işlevinin yerine getirilmesinde de kullanılabilir.			
5-Çekirdek Kaynak Yönetim Sistemi	Yetkilendirilm iş depo elemanları	Depolar	Hastane envanter sistemleri ile entegre edilmiş merkezi bir envanter sistemi olarak tanımlanabilir. Depolardaki bütün cihaz ve diğer malzemelerin eş anlı olarak izlenmesi için kurulmuş bir sistem. Entegrasyonun sağlanması bazı durumlarda problemlili olabilmekte ancak uyumsuzlukların giderilmesi için aktif çalışmalar yürütülüyor.
Muhasebe sistemi ve maliyet hesaplamaları açısından oldukça önemli bir modül ve bu modüldeki veri tabanının güvenilir tutulması ile planlama, eşgüdüm ve kontrol işlevlerine yardımcı olacaktır.			

Modül	Hastanede hangi unvanlar yetkilendiriliyor?	Kimler kullanıyor?	Pratik yararları nelerdir ya da kullanımı nasıldır ?
Hizmet ettiği yönetim fonksiyonlarına ilişkin değerlendirme			
6-Doküman ve İş Akış Yönetim Sistemi	İlgili Müdür yardımcıları	Bilgi işlem servisi	Fatura vb evraklar Sosyal Güvenlik Kurumu'na gönderiliyor.
Muhasebe sisteminin etkinliğini artırma suretiyle planlama ve kontrol işlevlerinin etkinliğinin artması sonucunu doğuracaktır.			
7-Doktor Bilgi Bankası	Bakanlık tarafından kullanılıyor.	Sağlık Bakanlığı tarafından takip ediliyor	Sağlık Bakanlığı tarafından doktorların norm kadrosu takip ediliyor. Bu personelin branş uzmanlık vb. bilgileri takip altında bulunuyor
İnsan kaynağını belirleme ve takip etme ağırlıklı olması yönüyle planlama ve örgütleme işlevleri başta olmak üzere eşgüdüm işlevi de dahil yönetim fonksiyonlarına hizmet eder.			
8-Döner Sermaye Bütçe Uygulaması	Sayman ve Muhasebe Birimi	Sayman, Başhekim	Döner sermaye bütçesi hazırlanıyor.
Bütçeleme aynı zamanda planlama demektir. Planlama işlevinin etkinliği diğer bütün işlevlerin etkinliğine de etki edecektir.			
9-E-Eğitim	Bakanlık Birimi ve İlgili müdür yardımcısı	Bakanlık ve eğitimden sorumlu idareci	Personel hem bakanlık hem de hastane tarafından sürekli eğitime tabi tutuluyor.
Özellikle yöneltme işlevi olmak üzere örgütleme ve eşgüdüm işlevlerine de hizmet edebilecek bir modül.			
10-H1N1 İcmal Programı	Enfeksiyon Hastalıkları uzmanı	Enfeksiyon Hastalıkları uzmanı	Uluslararası raporlama sistemine bağlı olduğu için H1N1 form 14 sayesinde takip ediliyor.
Bir raporlama sistemin parçası olması yönüyle eşgüdüm işlevi hastane hizmetlerinde kaliteyi düşürecek önemli bir sorunu izleme yönüyle de kontrol işlevinden bahsedilebilir.			

Modül	Hastanede hangi unvanlar yetkilendiriliyor?	Kimler kullanıyor?	Pratik yararları nelerdir ya da kullanımı nasıldır ?
Hizmet ettiği yönetim fonksiyonlarına ilişkin değerlendirme			
11-Hasta Hakları	İlgili uzman tarafından	Hasta Hakları uzmanı	Gelen şikâyetler uzman tarafından raporlanıp valilik nezdinde vali yardımcısına sunuluyor. Bu şikâyetler hastanelere dağıtılıyor.
Özellikle kontrol işlevine hizmet etmektedir. Verilerin iyi işlenmesi ile planlama işlevine de hizmet edecektir.			
12-Hastane Bilgi Formları	Bilgi işlemciler ve başhekim tarafından	Bilgi işlemciler tarafından	Hastane ile ilgili bilgiler kayıt altına alınıyor. Yatak sayısı, personel, cihaz, ameliyathane sayısı vb. bilgiler giriliyor ve güncelleniyor.
Toplanan verilerin işlenmesi suretiyle kontrol ve planlama başta olmak üzere eşgüdümün sağlanması işlevine de hizmet edebilecek bir modül.			
13-İhaleler	Muhasebede sayman ve Başhekim	İlgili müdür yardımcısı ve Başhekim	Hastanenin temizlik, güvenlik ve sarf malzeme ihtiyaçları ihale usulü ile hizmet alıyor. İhalelerin sonuçları yazılıyor.
Harcamaların şeffaflığını arttırmak suretiyle iç ve dış denetim imkanlarının genişletecektir. Kontrol işlevine hizmet edecektir. Ayrıca verilerin merkezi idare tarafından işlenmesi suretiyle harcama politikalarının ve outsourcing uygulamalarının etkinliğine ilişkin analizler yapılması suretiyle planlama işlevine de hizmet etmesi sağlanabilecektir.			
14-İlaç ve tıbbi Cihaz Ulusal Bilgi Bankası	İlgili Eczacılar tarafından	İlaç Eczacısı ve Sarf Eczacısı	İlaç ve tıbbi cihaz alacak kurumlar için ön sorgu modülü. Alınacak malzemelerin sağlık bakanlığı kaydı olup olmadığı sorgulanıyor. UBB kayıt kontrole yapılıyor.
Kontrol işlevine hizmet edecektir. Ayrıca hizmet kalite standartlarının sağlanmasına katkısıyla eşgüdüm işlevine de hizmet edecektir.			

Modül	Hastanede hangi unvanlar yetkilendiriliyor?	Kimler kullanıyor?	Pratik yararları nelerdir ya da kullanımı nasıldır ?
Hizmet ettiği yönetim fonksiyonlarına ilişkin değerlendirme			
15-İlçe Hastaneleri Bilgi Formları	Bilgi İşlemciler ve müdür		Eğitim hastaneleri dışındaki ilçe hastanesi ile ilgili bilgiler kayıt altına alınıyor.
Toplanan istatistiki verilerin işlenmesi suretiyle kontrol ve planlama ve eşgüdümün sağlanması işlevine hizmet edebilecek bir modül.			
16-İşçi Sayısı Tespit Sistemi	Temizlik, Güvenlik, Bilgi işlem birimlerinden sorumlu idareciler	Başhekim yardımcıları	Temizlik, Güvenlik, Bilgi işlemci kadrosunda çalışan işçilerin sayısı tespit edilmektedir. Bu modüle Ocak ve Temmuz aylarında hastaneye ilişkin kapalı alan, yatak sayısı, çalışan kişi sayısı, acil başvuru sayısı, doğum sayısı vb. bir çok kriter girilerek elde edilecek katsayılar ve hesaplama sonrasında bu hastanelerin çalıştırabilecekleri maksimum personel sayıları tespit ediliyor.
Çalıştırılacak optimum personel sayısının tespiti çerçevesinde ele alındığında örgütlenme ve planlama işlevlerine hizmet edecektir. Ayrıca eşgüdümün sağlanmasında personel sayıları ve gerekliliklerin uyumlaştırılması oldukça önemlidir. Modülün fonksiyonelliğinin artırılması eşgüdüm işlevine de hizmet edecektir. Ayrıca maliyetlerin ve harcama politikalarının kontrolüne de hizmet edecektir.			
17-Karar Destek Sistemleri	İlgili amir ve Başhekim kullanıyor	birim amirleri ve Başhekim	Hastanenin finansal durumu ve istatistikler var. Ayrıca bir hastane yetkilisi komisyon kurulması ve takibinde de modülün kullanıldığını ifade etmiştir.
İstatistiklerin kullanılması durumunda eşgüdüm işlevine ve örgütlenme işlevine hizmet edecektir. Komisyonların kurulması ve komisyon kararlarına ilişkin bir veri tabanını barındıracak şekilde yapılması ile de örgütlenme ve kontrol işlevlerine hizmet edecektir.			

Modül	Hastanede hangi unvanlar yetkilendiriliyor?	Kimler kullanıyor?	Pratik yararları nelerdir ya da kullanımı nasıldır ?
Hizmet ettiği yönetim fonksiyonlarına ilişkin değerlendirme			
18-Kamu Hizmet Envanter Veri Giriş Programı	Bilgi işlem birimi ve sağlık müdürlüğü yetkilileri	İl Sağlık müdürlüğü yetkilileri	Yapılan hizmetler hakkında bilgilendirme sağlanıyor.
Merkezi idarenin planlama işlevine hizmet edecektir. Ayrıca eşgüdüm ve kontrol faaliyetine yönelik işlemlere de hizmet edecektir.			
19-Özel Poliklinik Bilgi Formları	Sağlık Müdürlüğü çalışanları	Sağlık Müdürlüğü personeli	Özel polikliniklerle ilgili bilgiler arşivleniyor.
Toplanan verilerin işlenmesi suretiyle merkezi idarenin kontrol ve planlama işlevlerine hizmet etmesinin yanı sıra bu verilerin merkezi karar ve yönergelerle kaynaklık etmesi ile de yöneltme işlevine hizmet edecektir.			
20-Özel Tıp ve Dal Merkezleri Bilgi Formları	Sağlık müdürlüğü yetkilileri	Sağlık müdürlüğü yetkilileri	Özel tıp ve dal merkezleri hakkında bilgi elde ediliyor.
Toplanan verilerin işlenmesi suretiyle merkezi idarenin kontrol ve planlama işlevlerine hizmet etmesinin yanı sıra bu verilerin merkezi karar ve yönergelerle kaynaklık etmesi ile de yöneltme işlevine hizmet edecektir.			
21-Özrümler Veri Bankası	Başhekim yardımcıları	İlgili başhekim yardımcıları	Özrümlerle ilgili veriler toplanarak gerekirse evde hizmet ya da ambulanslı hizmet sunuluyor.
Özrümlere yönelik hizmetlerde yönetimin planlama, eşgüdüm ve kontrol işlevlerine yardımcı olabilecek bir modül.			
22-Personel Bilgi Sistemleri	İlgili müdür yardımcıları	Personel şube sorumlusu ve müdür yardımcıları	Personelin kadro, unvan, çalıştığı yer vb. bilgilerin girişi ve takibinin yapıldığı modül.
İnsan kaynağını belirleme ve takip etme ağırlıklı olması yönüyle planlama ve örgütlenme işlevleri başta olmak üzere eşgüdüm işlevi de dahil yönetim fonksiyonlarına hizmet eder.			

Modül	Hastanede hangi unvanlar yetkilendiriliyor?	Kimler kullanıyor?	Pratik yararları nelerdir ya da kullanımı nasıldır ?
Hizmet ettiği yönetim fonksiyonlarına ilişkin değerlendirme			
23-Tek Düzen Muhasebe Sistemi	Muhasebe birimi, sayman	Sayman, Muhasebe çalışanları ve İlgili müdür yardımcısı	Hastanenin döner sermayesine ilişkin gelir giderlere ilişkin bütün kayıtların Tek Düzen Muhasebe Sistemine işlendiği ve birçok alt modüle ve raporlama sistemine sahip bir modül.
Muhasebe sisteminin işlerliği hastane faaliyetlerinin planlanması, kontrol edilmesi, maliyetlerin izlenmesi açılarından oldukça önemlidir. Aslında günümüzde yönetimin beş işlevine de doğru işlenmiş sayısal verilerin hizmet etmesi söz konusu. Özellikle planlama, eşgüdüm ve kontrol işlevlerine hizmet ettiğinden bahsedebiliriz.			
24-Yeni Doğan İşitme Taraması	İlgili uzman doktor	Kulak Burun Boğaz Uzmanı, Odyometist teknikeri	Yeni doğan çocukların işitme sonuçları kayıt altına alınarak veri bankası oluşturuluyor.
Spesifik sağlık sorunlarının tespit ve takibine yönelik olarak yönetimin planlama, eşgüdüm ve kontrol işlevlerine yardımcı olabilecek bir modül.			
25-Yeşil Kart Bilgi Sistemi	İl sağlık müdürlüğü yetkilileri tarafından	İl sağlık müdürlüğü	Yeşil kart kullananlarla ilgili çeşitli verilerin değerlendirilerek inceleme imkânı sunan bir modül.
Verilerin işlenmesi suretiyle merkezi idarenin kontrol ve planlama işlevlerine hizmet etmesinin yanı sıra bu verilerin merkezi karar ve yönergelere kaynaklık etmesi ile de yöneltme işlevine hizmet edecektir.			
26-Yeşil Kart Tahakkuk Bilgi Sistemi	İl sağlık müdürlüğü çalışanları	İl sağlık müdürlüğü- Sağlık Grup Başk.	Tahakkuk eden evrakların ödeyici kamu kurumuna gönderilerek gerekli muhasebe ve diğer işlemlerin yapıldığı modül.
İfade edilen fonksiyonuyla muhasebe evrak düzenine hizmet edecek bir modül. Bu yönüyle muhasebe departmanındaki örgütlenme fonksiyonuna hizmet edecek bir modül.			

5 SONUÇ

Sağlık Bakanlığı'nın web sitesinden işlettiği yönetim, muhasebe ve istatistik modüllerinin hastanelerde ne şekilde kullanıldığı, hastaneler ile görüşülerek yukarıda özetlenmiştir. Ayrıca bu modüller için ifade edilen kullanım şekillerinin, beş yönetim işlevinden hangilerine hizmet ettiğine/edeceğine dair analiz her bir modülle ilgili kısmın altına eklenmiştir. Modüllerin birçoğu aslında kaliteli bir muhasebe sistemi ve buna bağlı veri tabanına dayanmaktadır. Muhasebe sisteminin yeterli ayrıntıya yer vermesi ve objektif kayıt metodlarını kullanması durumunda yönetimin hemen her işlevine hizmet edeceği unutulmamalıdır. Ayrıca yönetimin karar alma süreçlerinde sayısal verileri daha fazla kullanması ile faaliyet sonuçlarını sağlıklı şekilde ölçebilmesi iyi işleyen bir muhasebe sistemi ile mümkün olabilecektir. Günümüz bilgi işlem ve iletişim altyapıları oldukça gelişmiş düzeye gelmiştir. Sağlık Bakanlığının web sitesi üzerinden yürüttüğü modüllerin çeşitli yönetim işlevlerine hizmet ederken, bunu veri tabanlarının bir kısmını birbirine entegre etmek suretiyle de yapabileceğini değerlendiriyoruz. Bu durumda veri toplamada mükerrerliklerin önüne geçilebilecek, veri girişi, kontrolü ve karşılaştırması ile verilerin işlenmesi imkanları genişleyebilecektir.

Aşağıda yirmi altı adet modül için genel bir değerlendirme yapmakta ve bir kısmı için geliştirilmesi gereken yönlerinden bahsetmekteyiz.

Ağız Diş Sağlığı Bilgi Formları: Mevcut işlevlerinin yanı sıra kurumsal performans takibinde de kullanılabilir bir modül.

Aile Hekimliği Bilgi Sistemi: Faaliyetlerin planlanması, takip ve kontrolü ile istatistikler açısından kullanıma uygun ve önemli bir modül.

Birim Performans Takip Sistemi: Performans takip sistemine ilişkin bir modül. Ödenecek döner sermaye fonlarının doğru hesaplanması ancak yeterli ayrıntıya sahip bir muhasebe veri tabanı ile mümkündür.

Birinci Basamak Ek Ödeme Takip Sistemi: Birinci basamak sağlık kurumlarındaki performans takibinde kullanılmaktadır. Aile hekimliği uygulamaları yaygınlaştıkça performans ölçümünün yanı sıra ulusal politikalar açısından yöneltme, eşgüdüm ve planlama işlevleri daha fazla ön plana çıkartılabilecek bir modül.

Çekirdek Kaynak Yönetim Sistemi: Kritik stok seviyesi kontrol sistemi ile etkin stok yönetimi ve maliyet kontrolü açılarından oldukça önemli, işleyişi ile ilgili bir takım sorunlar ifade edilse de sistem giderek oturmaktadır.

Doküman ve İş Akis Yönetim Sistemi: Yönetimin kurumun işleyişi ve geçmişine dair yazışma ve verileri takibi açısından oldukça önemli.

Doktor Bilgi Bankası: Özellikle insan kaynakları yönetimi ve nitelikli işgücünün dengeli dağıtımının sağlanması açısından etkin olabilecek ve personel politikalarında şeffaflığı sağlayabilecek bir uygulama olarak görülebilir.

Döner Sermaye Bütçe Uygulaması: Tıp eğitimi kökenli yöneticilerin harcama planlarıyla uğraşması bir takım zorlukları beraberinde getirirse de konuya ilgi duyan yöneticiler etkin bir bütçenin yapılması için kafa yorduklarında yönetimin planlama fonksiyonuna ilişkin önemli bir enstrüman olan bütçe yapmayı bu şekilde daha kolay öğrenebilecek ve uygulayabileceklerdir. Bu şekilde yönetimin, özellikle planlama fonksiyonuna yönelik önemli bir modül olarak görülebilecektir.

E-Eğitim: Uzmanlık gerektiren birçok alanı barındıran hizmet işletmelerinde bu tür bir modül kaliteli yazılımlarla insan kaynağının kalitesinin yükseltilmesinde kullanılabilir. Bu noktada yöneticinin yöneltme fonksiyonuna da hizmet edecektir.

H1N1 İcmal Programı: Sürekli izlenmesi gereken ve istatistiklere bağlı olarak uzun dönemli politika değişiklikleri gerektirebilecek vakalar için faydalı olabilecek bir modül.

Hasta Hakları: Özellikle geri bildirimlerin alınması ve değerlendirilmesi noktasında iyi işletilmesi gereken bir modül olmaktadır.

Hastane Bilgi Formları: Merkezi programların nasıl uygulandığı ve ne sonuçlar verdiğine dair istatistiklerin elde edilerek gerekli politika değişikliklerinin tespit edilmesi açısından oldukça önemli bir işlev üstlenebilecek ucu açık bir modül.

İhaleler: Özellikle mali eğitim almamış yöneticiler için şeffaf ve denetime açık bir ihale süreci önem arz etmektedir. İhale sürecinin mümkün olduğunca şeffaf olması satın alma ve tahakkuk servislerinin daha duyarlı çalışmasına sebep olabilecektir.

İlaç ve Tıbbi Cihaz Ulusal Bilgi Bankası: Yapılan cihaz yatırımları ve depolarda bekleyen ilaçların etkin kullanımı, dağılımı ve dağıtımı ile gereksiz yatırımların ve yolsuzlukların önlenmesi açısından önemli bir yönetsel modül özelliği taşımaktadır.

İlçe Hastaneleri Bilgi Formları: Merkezi hastane ve yönetimlerin kontrol ve yöneltme fonksiyonlarına destek verebilecek bir modül.

İşçi Sayısı Tespit Sistemi: Özellikle insan kaynakları yönetimi alanında yönetim kabiliyetinin artması sonucunu doğurabilecek geliştirilmesi gerekli bir modül.

Karar Destek Sistemleri: Uzmanlaşmanın fazla olduğu alanlarda ve heyet kararı gereken sübjektif karar aşamalarında etkin şekilde kullanımı gereken ve emsal komisyon ve kararları da sıralayabilmesi gereken bir modül olduğundan bahsedebiliriz.

Kamu Hizmet Envanter Veri Giriş Programı: Üretilen hizmetlerin envanterinin tutulması verimlilik analizleri açısından ve merkezi politikaların etkin şekilde belirlenmeleri açısından önemlidir. Bu amaçlara hizmet etmesi durumunda önemli bir modül.

Özel Poliklinik Bilgi Formları: Özellikle il sağlık müdürlüklerinin özel polikliniklerle ilgili bilgileri derleyebileceği ve bir çok noktada yönetime kaynaklık edebilecek bir veri tabanı oluşmasına imkan verebilecek bir modül.

Özel Tıp ve Dal Merkezleri Bilgi Formları: Bir önceki modülle benzer öneme sahip bir modül.

Özürlüler Veri Bankası: Kurum faaliyetlerinin hedeflerle uyumluluğunu tespit ve ulusal istatistiklerin toplanması açısından faydalı olabilecek bir modül.

Personel Bilgi Sistemleri: Personel modülü kurumsal yönetim açısından oldukça önemli görülmektedir. Ancak işlevlerinin hastane yönetimlerinin ihtiyaçlarına göre de geliştirilmesi gerekmektedir.

Tek Düzen Muhasebe Sistemi: Bu modül kurumsal yönetim ve finansal planlama açısından çok şey vaat edebilecek bir modül olarak tanımlanabilir. Ancak kurumlarda özellikle üst yönetimin modülü kullanması ve raporları karar alma süreçlerine dâhil etmesi gerektiğini düşünüyoruz.

Yeni Doğan İditme Taraması: İstatistiklerin oluşturulması, faaliyetlerin takip edilmesi ve ulusal politikaların belirlenmesi açılarından kurumsal yönetim ile ilintilendirilebilecek bir modül.

Yeşil Kart Bilgi Sistemi: İstatistiklerin oluşturulması ve ulusal politikaların belirlenmesi açılarından kurumsal yönetim ile ilintilendirilebilecek bir modül.

Yeşil Kart Tahakkuk Bilgi Sistemi: Yeşil kart harcamalarının dağılımı ve diğer istatistiki verilerin değerlendirmesi ile merkezi planlama işlevi çerçevesinde ulusal sağlık ve gelir politikalarının belirlenmesine katkı sağlayabilir.

KAYNAKÇA

1. AKŞİT, Hüseyin. (2008). *Yönetim ve Yöneticilik*. İstanbul : Kum Saati Yayın Dağıtım Ltd. Şti.
2. AKYAY, Uygur. (2009). *Yönetim Organizasyon*. Ankara : Nobel Yayın Dağıtım
3. ALPUNGAN, Oktay. (1993). *Küçük İşletmeler*. Trabzon : Karadeniz Teknik Üniversitesi Y.
4. ALPUNGAN, Oktay. (2003). *İşletme Ekonomisi Yönetimi*. İstanbul : Beta Basın Yayım Dağıtım.
5. BAŞARAN, İbrahim Ethem. (2000). *Yönetim*. Ankara : Feryal Yayınları
6. EREN, Erol. (2005). *Stratejik Yönetim ve İşletme Politikası*. İstanbul : Beta Yayınları.
7. *Sağlık Bakanlığı Web Sayfası*. (2010). <http://www.saglikbakanligi.gov.tr>. [Alıntı Tarihi: 19 01 2011.]
8. KARAYEL, Mete. (2006). Türkiye’de İşletmelerde Kurumsal Yönetim Bilincinin Ölçülmesine İlişkin Batı Akdeniz Bölgesinde Bir Arastırma.
9. KAVUNCUBAŞI, Şahin. (2000). *Hastane ve Sağlık Kurumları Yönetimi*. Ankara : Siyasal Kitabevi.

10. KÖSE, Ahmet. (2008). *Sağlık Kurumlarında Yönetim*. İstanbul : İstanbul Üniversitesi Yayınları.
11. KURTULMUŞ, Sevgi. (1998). *Sağlık Ekonomisi ve Hastane Yönetimi*. İstanbul : Değişim Dinamikleri Yayınları.
12. MUCUK, İsmet. (1989). *Modern İşletmecilik*. İstanbul : Der Yayınları.
13. SABUNCUOĞLU, Zeyyat. (2005). *İşletme*. Bursa : Furkan Ofset
14. Sermaye Piyasası Kurulu. (2005). *Kurumsal Yönetim İlkeleri*. 01 25, 2011 tarihinde Sermaye Piyasası Kurulu: <http://www.spk.gov.tr> adresinden alındı.
15. TENGİLLİMOĞLU, Dilaver. (2009). *İşletme Yönetimi*. Ankara : Seçkin Yayıncılık.
16. TUNCER, Doğan. (2009). *Genel İşletmecilik Bilgileri*. Ankara : Siyasal Kitabevi.
17. ÜLGEN, Hayri ve Mirze, S.Kadri. (2004). *İşletmelerde Stratejik Yönetim*. İstanbul : Literatür Yayınları.
18. ÜNSALAN, Erdal. (2008). *Temel İşletmecilik Bilgisi*. Ankara : Detay Anatolia Akademik Yayıncılık.